

Migrantenouderen in cijfers

Roelof Schellingerhout

1. Aantallen en demografie
2. Prognose
3. Inkomenspositie
4. Gezondheid en welzijn

Sociaal en Cultureel Planbureau

Aantallen en demografie

Aantal (migranten) ouderen, 1 januari 2017

	alle leeftijden	50..65	65 plus	50 plus totaal
Totaal bevolking	17.081.507	3.541.564	3.159.660	6.701.224
Totaal niet-westerse migranten	2.173.723	308.576	118.057	426.633
Overige migrantengroepen				
Indonesië	364.328	124.141	82.272	206.413
(Voormalig) Joegoslavië	85.504	14.670	6.997	21.667
Italië	50.925	7.471	5.187	12.658
Spanje	42.926	4.970	3.232	8.202
Portugal	25.637	3.407	1.794	5.201
Griekenland	22.141	2.485	1.320	3.805

Bron: CBS (statline)

Aantallen en demografie

Aantal (migranten) ouderen, 1 januari 2017

	%50 plussers	%65 plussers binnen de 50 plussers
Totaal bevolking	39%	47%
Totaal niet-westerse allochtoon	20%	28%
Overige migrantengroepen		
Indonesië	57%	40%
(Voormalig) Joegoslavië	25%	48%
Italië	25%	41%
Spanje	19%	39%
Portugal	20%	53%
Griekenland	17%	35%

Bron: CBS (statline)

Leeswijzer: In de totale bevolking is 39% een 50 plusser. Van deze 50 plussers is 47% ouder dan 65

Aantallen en demografie

Groepen (migranten) ouderen, 1 januari 2017

	50..65 jaar	65 plus	50 plus totaal
Totaal niet westerse migrantenouderen	308.576	118.057	426.633
Suriname	75.452	31.853	107.305
Turkije	54.613	22.712	77.325
Marokko	44.479	22.993	67.472
(Voormalige) Ned. Antillen en Aruba	22.397	9.120	31.517
Irak	8.988	2.703	11.691
China	7.729	3.724	11.453
Iran	8.529	2.030	10.559
Afghanistan	5.538	1.961	7.499
Kaapverdië	4.738	1.935	6.673
Hongkong	4.662	1.919	6.581

Bron: CBS (statline)

Aantallen en demografie

Aantal migrantenouderen: top 10 gemeenten

	migranten ouderen (50 plus)	% tov alle 50 plussers
Amsterdam	69.958	28%
Rotterdam	52.750	25%
s-Gravenhage	39.637	23%
Utrecht	13.723	16%
Almere	10.753	17%
Eindhoven	7.459	10%
Zaanstad	6.026	10%
Arnhem	5.703	11%
Tilburg	5.673	8%
Zoetermeer	5.622	11%

Bron: CBS (statline)

Leeswijzer: In Amsterdam zijn er 69.958 oudere migranten. Zij maken 28% uit van het totale aantal 50 plussers in Amsterdam.

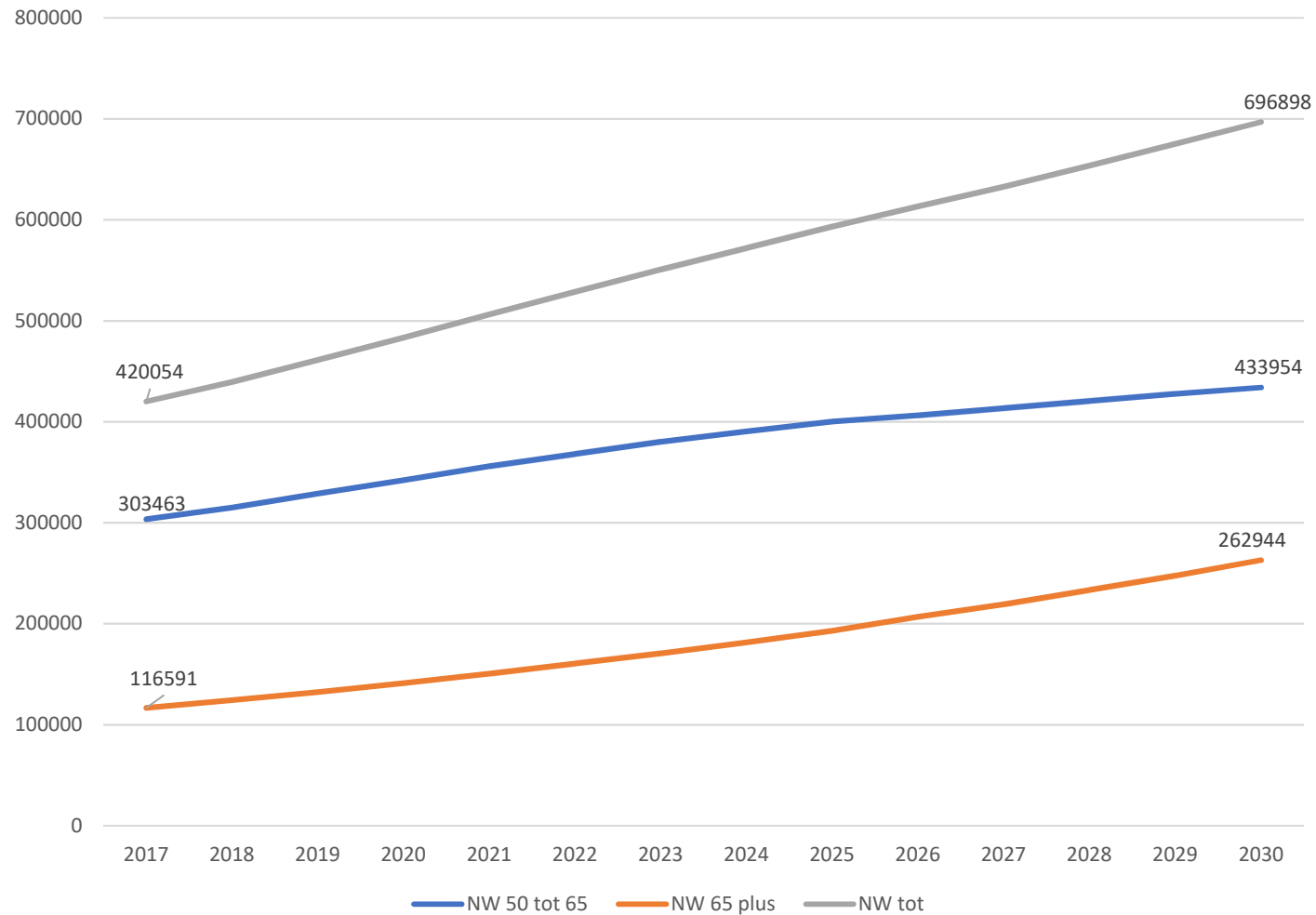
Aantallen en demografie

Groepen migrantenouderen in de G4, 1 januari 2017

	Amsterdam	Rotterdam	Den Haag	Utrecht
Totaal	69.958	52.750	39.637	13.723
Suriname	33%	31%	39%	18%
Marokko	21%	14%	13%	39%
Turkije	13%	18%	16%	20%
(Voormalige) Ned. Antillen en Aruba	5%	8%	6%	4%
Kaapverdië	0%	10%	0%	0%
Overig Afrika	3%	2%	3%	2%
Ghana	5%	1%	2%	1%
China	2%	2%	3%	2%
Overig	19%	14%	18%	15%

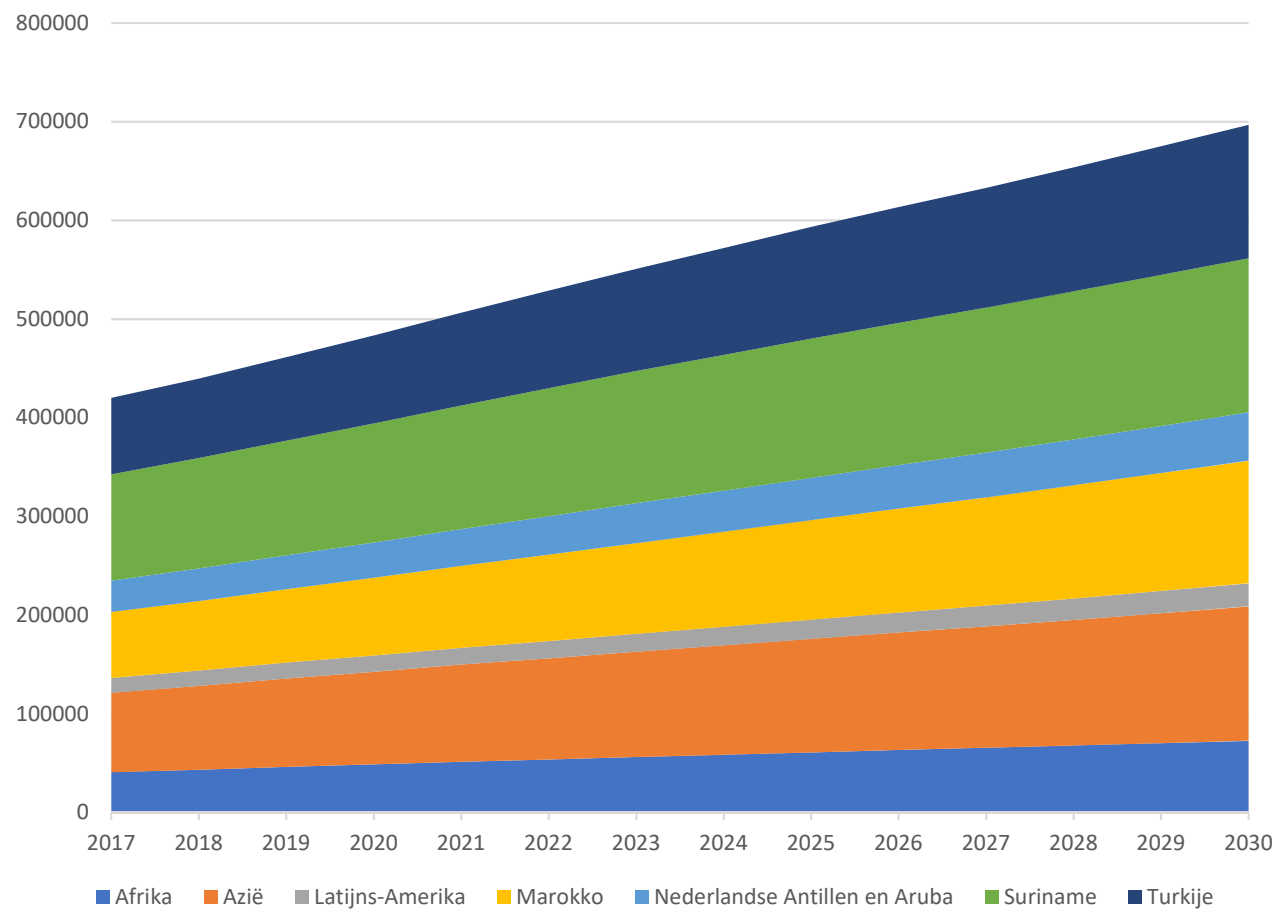
Bron: CBS (statline)

Prognose

Bron: CBS (statline)

Prognose

Bron: CBS (statline)

Inkomenspositie

Eind september 2015, CBS Statline

	Autochtoon		Niet-westerse migranten	
	50..65	65 plus	50..65	65 plus
Totaal aantal (*1000)	2882	2662,6	286,8	109,3
Personen met een uitkering, waarvan	20,8%	3,2%	44,3%	35,0%
AO-uitkering	10,9%	0,3%	15,4%	0,7%
WW-uitkering	5,1%	0,1%	5,2%	0,1%
bijstandsuitkering	3,4%	0,2%	22,7%	31,8%
andere uitkering	2,3%	2,7%	2,6%	2,8%
AOW		98,3%		94,1%

Bron: CBS (statline)

Van de 65 plussers met een bijstandsuitkering is 71% een niet westerse migrant

Inkomenspositie

Percentage 70 plussers met een gekorte AOW (2015)

	Autochtoon	Niet-westerse migrant	Marokko	Turkije	Suriname	(voormalige) Nederlandse Antillen, Aruba	Overig niet-westers
70 tot 75 jaar	6%	96%	100%	100%	93%	91%	93%
75 tot 80 jaar	5%	96%	100%	100%	92%	91%	93%
80 tot 85 jaar	4%	93%	100%	100%	87%	85%	91%
85 tot 90 jaar	3%	87%	100%	98%	83%	75%	82%
90 tot 95 jaar	3%	79%	100%	100%	80%	67%	71%
95 tot 100 jaar	2%	80%	100%	100%	82%	50%	80%
totaal 70 plus	5%	95%	100%	100%	91%	89%	92%

Bron: CBS (statline)

Inkomenspositie

AOW opbouw van migrantenouderen tot aan de AOW leeftijd (2015)

	Autochtoon	nw migranten totaal	Marokko	Turkije	Suriname	Nederlandse Antillen, Aruba	Overig niet-westers
in % van maximaal op te bouwen jaren							
50 tot 55 jaar	98,7	74	78,1	85,1	85,9	72	58,5
55 tot 60 jaar	98,5	72,2	75,2	82,3	84	68,3	59,3
60 jaar tot AOW-leeftijd	98,3	70	72,8	74,9	79,8	65,6	59,9

Bron: CBS (statline)

Inkomenspositie

1.6.3 Gemiddeld inkomen van personen naar leeftijd, generatie en achtergrond, 2014*

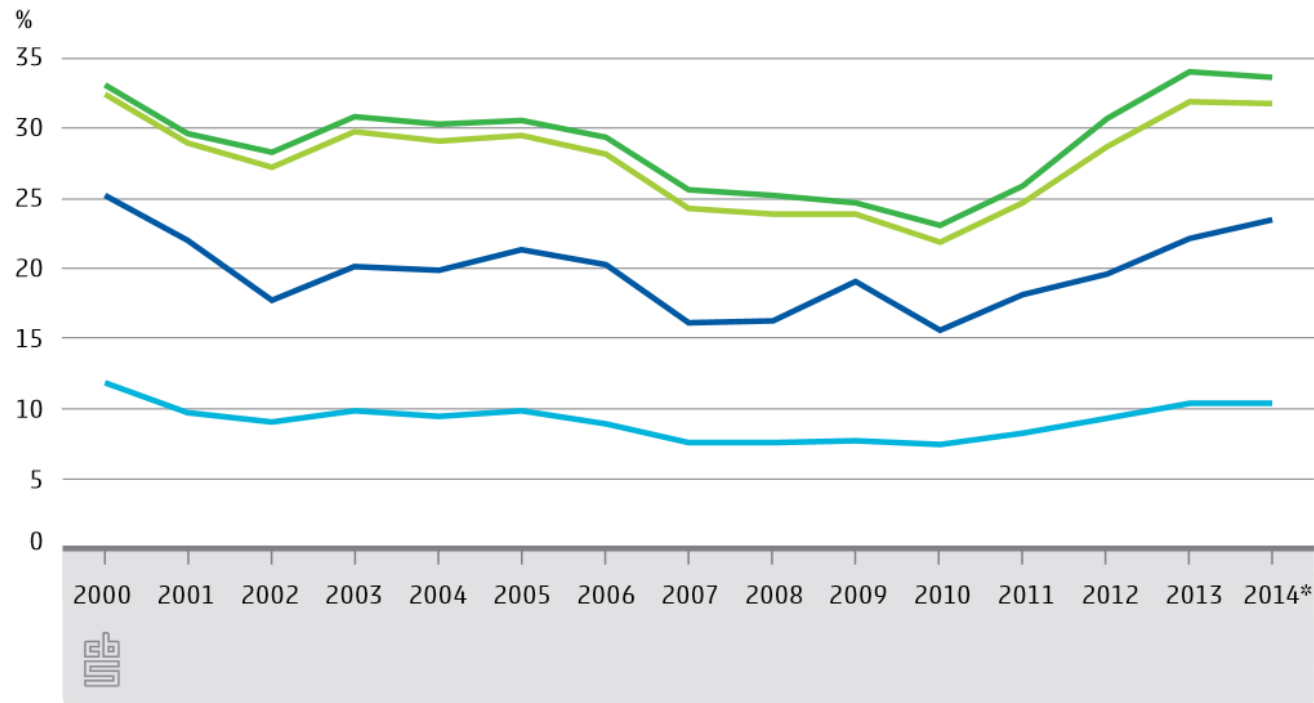
	waarvan							
	Neder-lands	Westers	Niet-westers	Turks	Marok-kaans	Surinaams	Antilliaans	overig niet-westers
	1 000 euro							
Totaal	26,6	25,2	19,6	18,5	17,8	22,1	20,0	19,6
Leeftijd								
20 tot 35 jaar	24,4	20,9	18,9	18,4	18,5	21,1	17,6	18,8
35 tot 50 jaar	27,2	25,9	20,0	18,8	17,7	22,4	21,5	20,6
50 tot 65 jaar	29,7	29,3	20,6	19,2	17,0	23,8	22,9	19,9
65 jaar of ouder	24,4	24,5	18,4	16,3	17,2	20,1	.	19,1
Generatie								
Eerste generatie	-	23,8	19,1	18,2	17,2	22,2	18,9	19,1
Tweede generatie	-	26,5	20,9	19,0	19,4	22,1	22,7	22,5

Bron: IPO 2014.

Uit jaarrapport integratie 2016

Inkomenspositie

2.3.5 Niet-westerse huishoudens met een laag inkomen naar generatie hoofdkostwinner

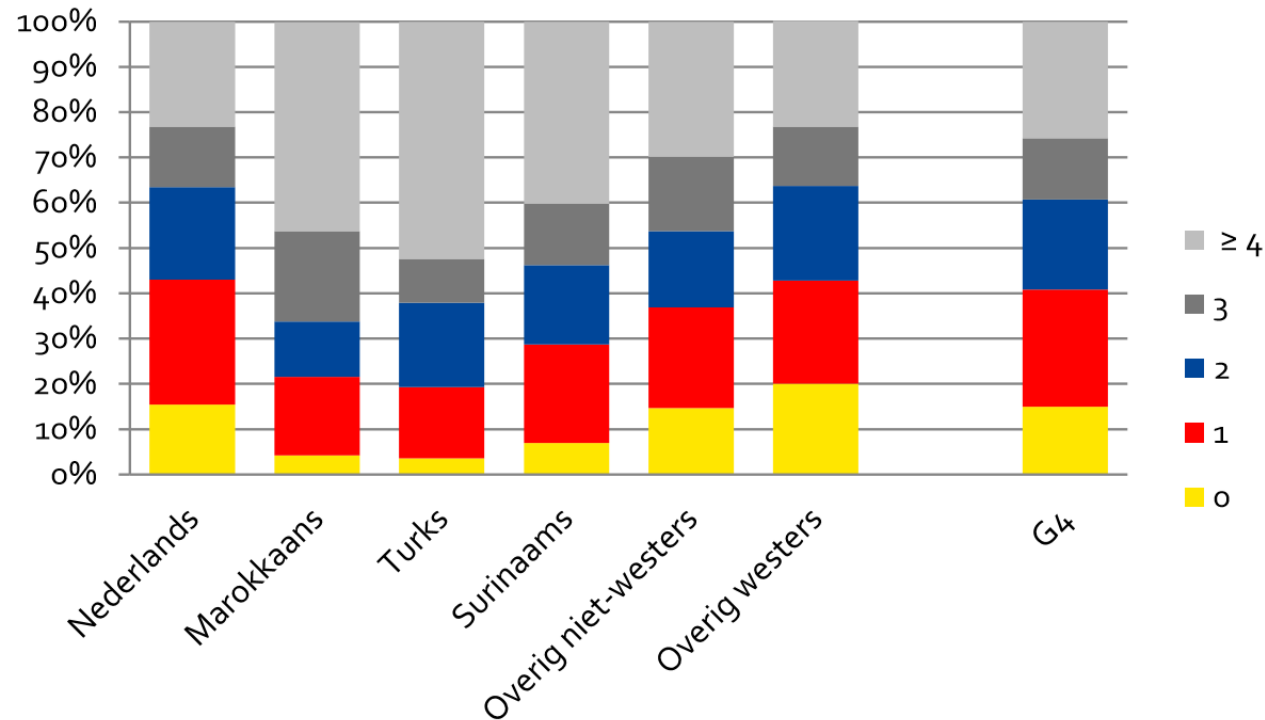
— Huishoudens, totaal — Niet-westers, totaal
— Niet-westers, 2e generatie — Niet-westers, 1e generatie

Bron: CBS, Inkomensstatistiek.

Uit het rapport Armoede en Sociale uitsluiting (2015)

Gezondheid en Welzijn

Figuur 3 Verdeling van het aantal chronische aandoeningen (*) onder de 65-plussers in de G4 naar etnische herkomst (%)

*: waarvoor de laatste 12 maanden onder behandeling of controle door een arts

Uit: Gezondheid van oudere migranten in de vier grote steden, 2015

Gezondheid en Welzijn

Tabel 1 Tien meest gerapporteerde chronische ziekten en aandoeningen (*) door 65-plussers in de G4 naar etnische herkomst (%)

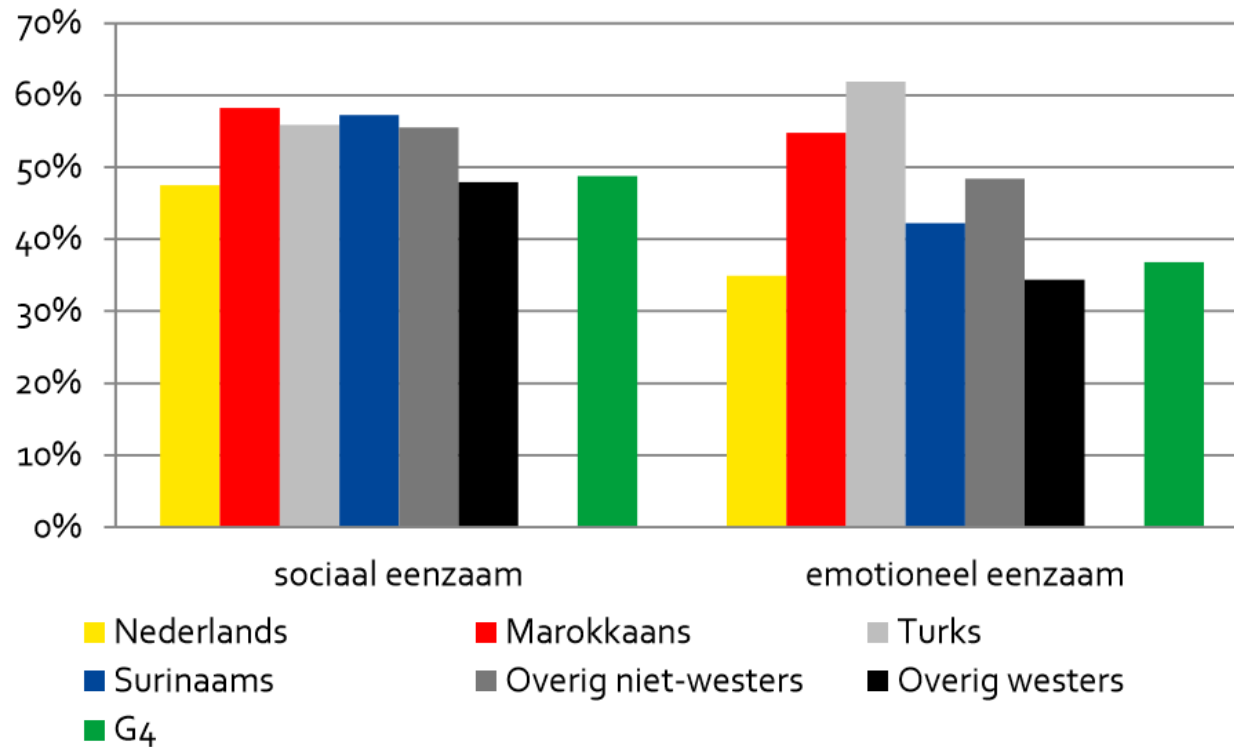
	Nederlands	Marokkaans	Turks	Surinaams	Overig niet-westers	Overig westers	G4
hoge bloeddruk	37	40	40	54	52	36	38
≥ 1 aandoeningen bewegingsapparaat	30	45	51	43	31	25	31
suikerziekte	16	53	35	39	29	15	19
≥ 1 hart- en vaatziekten	15	15	24	21	10	16	16
kanker	12	6	12	5	9	11	11
astma of COPD	11	15	20	13	9	10	11
onvrijwillig urineverlies	8	17	23	16	6	5	9
duizeligheid met vallen	6	18	15	15	7	5	7
ernstige/hardnekkige darmstoornissen	6	12	14	8	4	5	6
chronisch eczeem	3	9	13	5	5	2	3

*: waarvoor de laatste 12 maanden onder behandeling of controle door een arts

Uit: Gezondheid van oudere migranten in de vier grote steden, 2015

Gezondheid en Welzijn

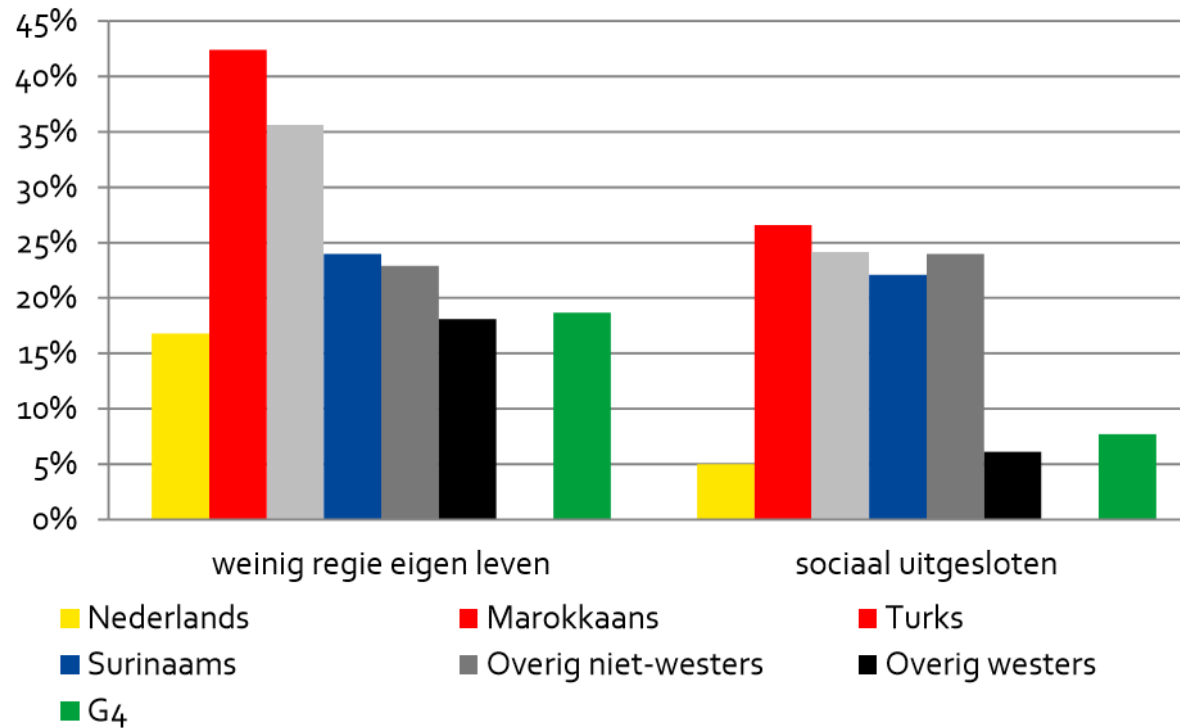
Figuur 5 Sociale en emotionele eenzaamheid onder 65-plussers in de G4 naar etnische herkomst (%)

Uit: Gezondheid van oudere migranten in de vier grote steden, 2015

Gezondheid en Welzijn

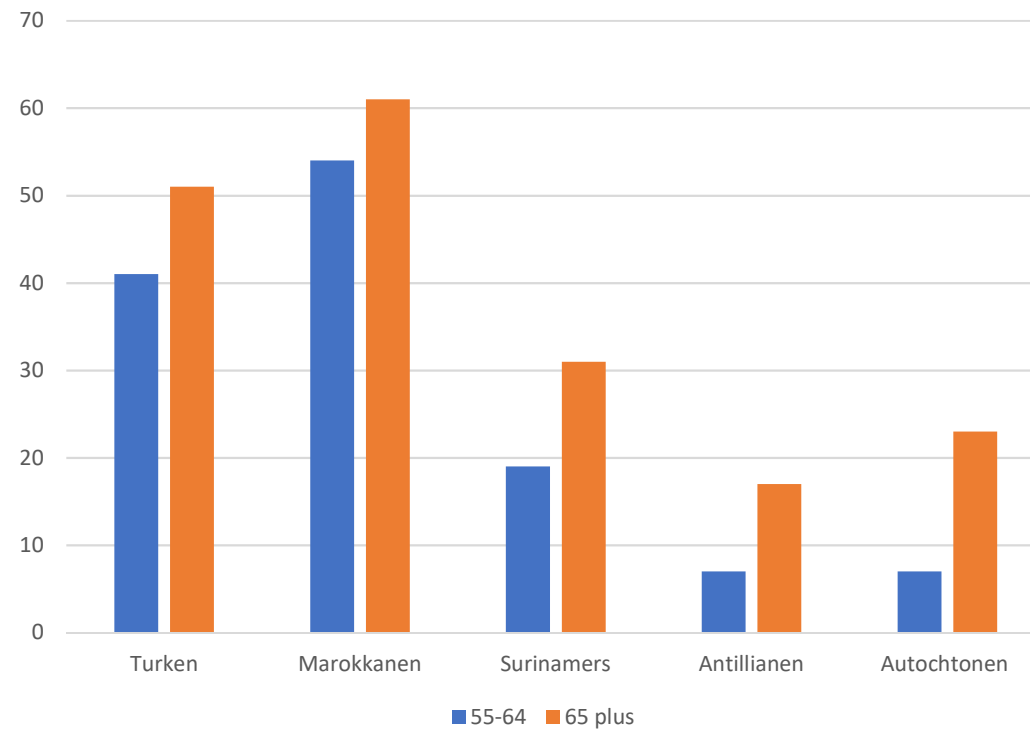
Figuur 6 Regie over eigen leven en mate van sociale uitsluiting onder 65-plussers in de G4 naar etnische herkomst (%)

Uit: Gezondheid van oudere migranten in de vier grote steden, 2015

Gezondheid en Welzijn

Percentage ouderen met ernstige fysieke beperkingen, 2003

Bron: SCP (GWAO'03)

Kwetsbaarheid

Kenmerken die in het algemeen samenhangen met kwetsbaarheid:

- Leeftijd (kwetsbaarheid neemt toe met leeftijd)
- Sociaal-economische status (inkomen; opleidingsniveau)
- Aantal en ernst chronische aandoeningen
- Omvang en kwaliteit van het sociale netwerk

Specifieke factoren die meespelen bij migranten ouderen

- Beheersing van de Nederlandse taal
- Moeite met het nemen van eigen regie
- Toegankelijkheid van voorzieningen
- AOW-opbouw

Oudere migranten in onderzoek

Landelijk is er de afgelopen jaren weinig aandacht geweest voor oudere migranten. De groep niet-westerse ouderen is tamelijk onzichtbaar, zowel in de media en politiek (want 'oudere migranten slopen geen bushokjes') als in onderzoek (want ondervertegenwoordigd in databestanden). Het laatste landelijke profiel (gwao 2003) dateert van acht jaar geleden. In de tussentijd is de groep in omvang toegenomen en daarbij ouder en waarschijnlijk meer hulpbehoevend geworden. Bovendien hebben er in de tussentijd diverse veranderingen in het Nederlandse zorgstelsel plaatsgevonden, waarbij niet voor alle wijzigingen duidelijk is welke gevolgen deze voor de oudere migranten hebben gehad.